Közösségi szolgálatból önkéntességbe

Akció terv a fiatalok hatékonyabb bevonásáért, az önkéntesség fejlesztéséért

Dél-alföldi régió

2025-2030

Anyagot készítette: Talentum Alapítvány az Önkéntesség Támogatásáért

Talentum alapítvány

Centre for European Volunteering

Volunteering Equality Rights Action VERA 2025

Co-funded by the European Union

Project Number: 101194233
(Revealing European Values in Volunteering in Europe - REVIVE Project No. 101051131)

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló 3
Háttérinformációk, kiinduló helyzet 5
Fejlesztési irányvonalak és célok 7
Várt eredmények 10
Megvalósításhoz szükséges lépések 11
Summary in English 12

Vezetői összefoglaló

A „Közösségi szolgálatból önkéntességbe” című akcióterv a dél-alföldi régió fiataljainak társadalmi részvételét kívánja erősíteni, az iskolai közösségi szolgálat sikeres elemeire és a civil szektor tapasztalataira építve. A dokumentum alapja a nemzeti és európai trendek, a BEV 2030 tematikus keretrendszer, valamint a friss felmérés és helyi konzultációk eredményei, amelyek egyértelműen jelzik: a fiatalok alapvetően pozitív attitűddel fordulnak az IKSZ felé, és nagy arányban számolnak be személyes fejlődésről. A program képes megalapozni a későbbi önkéntességet, ugyanakkor a tényleges elköteleződéshez tudatosabb támogatás, vonzóbb lehetőségkínálat és stabilabb szervezeti háttér szükséges.

A kiinduló helyzetet több tényező befolyásolja:
– a pedagógiai feldolgozás intézményi egyenlőtlenségei,
– a fiatalokat ért társadalmi hatások, amelyek gyakran bizonytalan vagy passzív attitűdöt eredményeznek,
– a civil szervezetek korlátozott kapacitásai,
– a kommunikáció és a nyilvánosság hiányosságai, amelyek sok fiatal számára megnehezítik az önkéntességhez vezető lépések megtalálását.

A stratégiai irányok három pillér köré szerveződnek:

1. Fiatalok elkötelezése a civil ügyek és az önkéntesség iránt

A cél, hogy az IKSZ pozitív élményeire támaszkodva minél többen térjenek vissza önkéntesként a fogadó szervezetekhez. Ehhez szükséges az alacsonyküszöbű akciók szervezése, az élményszerű, rövid távon is eredményt nyújtó feladatok biztosítása, valamint a civil szektor működésének bemutatása. A dokumentum hangsúlyozza az identitásformáló, közösségépítő folyamatok jelentőségét, valamint a jól működő önkéntes utánpótlási rendszer kialakítását.

2. IKSZ pedagógiai feldolgozásának erősítése és tudatosítása

A program sikerének kulcsa a tanulási és szolidaritási élmény. A felkészítő és feldolgozó foglalkozások tudatos alkalmazása nélkül a diákok nehezebben értik meg a közösségi szolgálat társadalmi értékét és saját fejlődésük irányait. Az akcióterv kiemeli az iskolai koordinátorok szakmai támogatását, a módszertani fejlesztéseket, a szülők bevonását és a civil szervezetekkel történő strukturált együttműködés kialakítását.

3. Közösségi szolgálat körülményeinek javítása

A fogadó szervezetek befogadó légkörének kialakítása, a koordinátorok kijelölése és felkészítése, valamint az élményszerű tevékenységek biztosítása alapvető feltétel. Nagy hangsúlyt kell helyezni az etikus gyakorlatokra, a valódi munkavégzés igazolására, a kommunikáció korszerűsítésére, és a fiatalok kompetenciáinak tudatos fejlesztésére. A civil szervezetek kapacitásainak erősítése mind minőségi, mind mennyiségi szempontból meghatározó feladat a következő években.

A dokumentum 2030-ig elérni kívánt eredményeket is összegzi: növekvő önkéntes létszámot, bővülő fogadószervezeti hálót, megerősödő pedagógiai feldolgozást, összetartóbb iskolai-civil

együttműködést és fenntartható, minőségi önkéntes rendszert vetít előre. A javasolt intézkedések helyi és regionális szinten is megvalósíthatók, egymást erősítve hozzájárulnak a régió társadalmi kohéziójának növeléséhez és a fiatalság aktív állampolgárrá válásának támogatásához. A Talentum Önkéntes Központ tapasztalataira építve kész megoldásokat kínál az közösségi szolgálat és az önkéntesség közötti út megértésére, azátmenet megerősítésére.

A regionális akció tervben egy olyan jövőképet álmodtunk meg,

- ahol a közösségi szolgálatosok és az önkéntesek megbecsültek és elismertek,
- ahol az iskolák szakszerűen támogatják pedagógiai foglalkozásokkal a közösségi szolgálat tanulási eredményeinek elmélyítését,
- ahol a fogadószervezetek felkészülten és tudatosan foglalkoznak a diákokkal bemutatva a civil szektort és az önkéntes lehetőségeket.
- ahol a civilszervezetek befogadó környezetet, koordinátort biztosítanak az IKSZ-es diákoknak, bátorítják a fiatalokat az tevékenység folytatására, önkéntes elköteleződésre.

Háttérinformációk, kiinduló helyzet

Az önkéntesség mind az egyének mind a társadalom mind a gazdaság számára jelentős tényező, mivel egyszerre értékteremtés, kikapcsolódás és közös értéken alapuló munkavégzés. A társadalmi integrációt elősegíti nyitottsága révén (nemtől, iskolai végzettségtől, társadalmi-gazdasági háttértől, nemzetiségtől, vallástól függetlenül), az intergenerációs megértést támogatja a különböző korcsoportok bevonásával (fiatalkorúaktól a senior korúakig). Az önkéntesség lehetőséget ad a társadalmi felelősségvállalás, a közösségi szerepvállalás, a kompetenciakészségek fejlesztésére.. Életkortól és cselekvőképességtől függően változik, hogy ki mennyi munkát, és milyen körülmények között tud, akar és képes végezni, de önkéntességet bárki végezhet, bármely életkorban.

Jelenleg Magyarországon az önkéntességet a **közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény** szabályozza. A törvény nem szankcionáló, hanem inkább keretet ad a nonprofit szervezetnél végzett hosszabb távú önkéntesség esetén vagy külföldi önkéntesfogadást végző szervezetek és önkéntesek számára. Közérdekű önkéntes (a törvényben rögzített feltételeknek megfelelő) tevékenységet gyakorlatilag minden 10. életévét betöltött magyar állampolgár végezhet. Még korlátozottan cselekvőképesek is. Emellett a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia arra hívja fel a figyelmet, hogy a polgárok egyéni felelősségvállalásukkal, így az önkéntességgel is hozzájárulhatnak a társadalmi összetartozás erősítéséhez, valamint Magyarország intézményeinek fenntarthatóságához. A keretstratégia szerint az önkéntesség kapcsolatot teremt az eltérő környezetben élő emberek között, erősítve a társadalmi szolidaritást.

2012-től az iskolai közösségi szolgálat (rövidebben IKSZ) a magyar közoktatás egyik hangsúlyos elemévé vált, hiszen a 2012/13-as tanévtől kezdve minden érettségizni kívánó fiatal számára kötelező teljesíteni (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 133. § 1-9). Az IKSZ a fiatalok társadalmi inaktivitásának javítása érdekében született meg, és célja, hogy a diákokat érzékenyebbé tegye a társadalmi problémák iránt, elősegítse a felelős, aktív állampolgárrá válásukat, növelje a szolidaritásukat. Az IKSZ bevezetésével minden érettségit teljesíteni kívánó diáknak kötelezően 50 órás közösségi szolgálatot kell teljesíteniük.

A **Közösségi szolgálatból Önkéntességbe** című akció terv arra az igényre reagál, hogy a fiatal önkénteseket minél gyorsabban kötelezzük el a társadalmi ügyek irányába, minél hatékonyabban bevonjuk őket önkéntesként, és minél nagyobb arányban legyenek később is aktív szereplők a helyi közösségi életben. Ehhez számos tény, alaphelyzet, aktualitás, trend figyelembe vétele szükséges. Így a tervező munka során az alábbi információk álltak rendelkezésünkre.

- Az eredmények alapján az IKSZ általános megítélése pozitív: a fiatalok többsége (69%) kedvezően viszonyul az intézményhez, és még ennél is nagyobb arányban (80,5%) számoltak be pozitív személyes élményről. A személyes élmények szorosan összefüggnek az IKSZ koncepcionális megítélésével.
- A befolyásoló tényezők vizsgálata szerint a koordinátorok támogató attitűdje és a motiváló munkakörnyezet pozitívan, míg az unalom negatívan hat az élményre. Az IKSZ intézményéről alkotott általános véleményt leginkább annak jövőbeli hasznosíthatósága befolyásolja.
- A civil szervezetek visszajelzései szerint a diákok bevonását elsősorban erőforrás- és időhiány, valamint az IKSZ kötelező jellege korlátozza.
- A fiatalok 71,1%-a egyetértett azzal, hogy az iskolai közösségi szolgálat nyitottabbá teszi őket a későbbi önkéntességre, és 46,8% konkrétan tervezi is az önkéntes alapon végzett tevékenységet. Ugyanakkor sokan (39,5%) még bizonytalanok, ami arra utal, hogy a program önmagában nem garantálja az elköteleződést, de megfelelő támogatás mellett képes annak

megalapozására. Az iskolai közösségi képes pozitív társadalmi és személyes hatásokat kiváltani a fiatalok körében. A program sikeressége elsősorban a koordinátorok és a fogadó szervezetek bevonási gyakorlatán múlik: a támogató, motiváló környezet és az élményszerű, értelmes feladatok egyértelműen növelik a pozitív attitűdöt az IKSZ iránt.

- A civil szervezetek tapasztalatai megerősítik, hogy a diákok érzelmi elköteleződése létrejöhet, ugyanakkor a kötelezőség, a korlátozott források és a gyenge kommunikáció akadályozzák az önkéntesség felé vezető átmenetet.
- A fiatalok jelentős része a közösségi szolgálatot az önkéntes tevékenység előszobájának tekinti, de az elköteleződéshez további intézményi és pedagógiai támogatás szükséges. Mindez azt jelzi, hogy az IKSZ hosszú távon akkor töltheti be valódi társadalmi szerepét, ha a hangsúly a formális kötelezettségről a belső motiváció erősítésére és a civil szféra aktívabb bevonására helyeződik át.

A munkánk során figyelembe vettük a Centre for European Volunteering (CEV) által kiadott **Önkéntesség Európai Terve 2030** (Blueprint for European Volunteering 2030, BEV 2030) című dokumentumot. Ez a kiadvány az Európában folyó önkéntes tevékenységhez kapcsolódóan 5 tematikus koncepciót határoz meg, amellyel kijelöli a fejlesztési irányvonalakat. A BEV 2030 fő tématerületei:

1. Független és inkluzív szerepvállalás
2. Új önkéntesek és új módszerek
3. Megerősítés
4. Az önkéntesség hozzájárulásának megbecsülése
5. Erőforrások és koordináció

A 2025-ben elkészült **Az Iskolai Közösségi Szolgálat és az önkéntesség** felmérés jelentése friss adatokkal szolgált egyrészt a fiatalok vélekedéséről az közösségi szolgálat hatására vonatkozóan, másrészt az őket fogadó civil szervezetek és nonprofit intézmények tapasztalatait összegezve. A felmérés főbb megállapításai a következők voltak:

- A fiatalok pozitívan nyilatkoznak az iskolai közösségi szolgálat élményéről és intézményéről, illetve ezen attitűdök együttjárnak.
- A civil szervezetek bevonási kísérlete viszonylag alacsony, de kevés azon fiatalok aránya, akik egyáltalán nem ismerték meg a civil szervezet ügyét.
- Az IKSZ megítélését interperszonális élmények, a munka érdekessége, illetve a szolgálat alatt tanultak integrálása befolyásolja legjelentősebben.
- A fiatalok nagy része szerint az IKSZ elősegíti a későbbi önkéntes munkavállalást, és többségének konkrét tervei vannak.

A Talentum Alapítvány, mint Önkéntes Központ **több évtizedes tapasztalattal** rendelkezik a fiatalok önkéntességének fejlesztésében, maga is rendszeresen fogad közösségi szolgálatos fiatalokat. Szakembereink képzéseket, workshopokat és rendezvényeket tartanak a dél-alföldi régióban fiataloknak és fogadó szervezeteknek egyaránt, valamint kapcsolatban vagyunk iskolákkal, akiknél a közösségi szolgálat teljesítése szükséges. Több szegedi iskolába hívják az Alapítványt az IKSZ-re való felkészítésre, valamint önkéntességről szóló tematikus napokra. Ezáltal széleskörű rálátásunk van a kisebb településekre, kisvárosokra, megyeszékhelyekre. Mivel több mint két évtizede önkéntes központot működtetünk, így történetiségében is látjuk a folyamatokat, az előrehaladást, a fejlesztéseket és a megtorpanásokat is, hiszen az iskolai közösségi szolgálat egykori kidolgozásában is aktívan részt vettünk.

Fejlesztési irányvonalak és célok

A dél-alföldi régióban a fiatalok hatékonyabb bevonása és az iskolai közösségi szolgálat hatásának erősítése céljából 3 irányvonal, azaz 3 stratégiai cél került kijelölésre, amelyek azt a globális célt támogatják, hogy az Iskolai Közösségi Szolgálat pozitív élményeinek hatására növekedjen a fiatalok társadalmi bevonódása és a közösség javára tett önkéntessége a kötelező szolgálat után.

Stratégiai célok:

1. Fiatalok elkötelezése a civil ügyek és az önkéntesség iránt - fogadó szervezetek felelőssége
2. IKSZ pedagógiai feldolgozásának erősítése és tudatosítása – az iskolák felelőssége
3. Közösségi szolgálat körülményeinek javítása, koordinátorok biztosítása - fogadó szervezetek felelőssége

Az irányvonalakat részletesebben kibontott alcélok formájában lehet egyre jobban közelíteni a gyakorlati mindennapokhoz, a helyi igényekre reagáló célkitűzésekhez.

2. Fiatalok elkötelezése a civil ügyek és az önkéntesség iránt	• Fiatalok bevonása a civil szervezeti, társadalmi munkákba (egyesületi tagság, önkéntesség, tisztségviselet stb.) a közösségi szolgálat letelte után • Közösségi szolgálat és önkéntesség kapcsolatának szorosabbá tétele, átmenetek kidolgozása • Civil szervezetek tevékenységének és a civil szektornak a megismertetése • Fiatalok önkéntes tevékenységének támogatása, motiváció erősítése önálló feladatokkal, közösségi bevonással • Fiatalokat vonzó, alacsonyküszöbű önkéntes akciók szervezése • IKSZ fogadószervezetek számának növelése
Az új nemzedékek bevonása a társadalmi életbe minden korban kihívást jelent, de a fiatalokat ért vagy jelenleg is érő hatások ezt a problematikus helyzetet tovább fokozzák. A fiatalokat ért külső hatások sok esetben bezárkózást, közömbösséget eredményezhetnek, ezáltal nehezebben szólíthatók meg, vonhatók be a társadalmi feladatokba. Emellett a fiatalok egy csoportja akar tevékenykedni, sokan, főleg a városi, nagyvárosi fiatalok tudatosabbak ebben, csak egyáltalán nem ismerik a módját, hogyan lehet jól, hatékonyan kapcsolódni a társadalomba. A fiatalok állampolgári kompetenciáinak fejlesztésében alapvető mérföldkő a helyi közösségekbe való bekapcsolódás, a társadalmi életet alakító civil szervezetekben való önkéntes szerepvállalás, valamint a környezetük kihívásaira való megoldáskeresés. Ezt segíti az érettségihez kapcsolható iskolai közösségi szolgálat, amely előszobája az önkéntességnek, ha az iskolai kötelező folyamatot követi az önkéntes lehetőségek megértése, a fiatal további bevonása. A fogadó civil szervezetek feladata az is, hogy magáról a civil szektorról képet és lehetőség szerint pozitív képet alkosson a fiatalok számára. Sokan csak most találkoznak először egy alapítvány vagy egyesület tevékenységével vagy először vonódnak be szolidaritási feladatokba. Magának a civil szervezetnek is fontos, hogy a saját küldetését megértesse a fiatallal, bemutassa a tevékenységeket, amelyek egy szeletébe az IKSZ-es diák, illetve később a fiatal önkéntes bekapcsolódhat.	

Az ifjúsági korosztály elköteleződésének folyamata sok esetben az alacsonyküszöbű önkéntes akciókba történő megszólítással kezdődik. A fiatalok rövid idejű, motiváló, látványos eredményeket hozó akciókra szívesebben vállalkoznak. A hatékony megszólítás mellett fontos a hosszabb távú motiváció is, amely akkor érhető el leghatékonyabban, ha felállítunk állandó stábot, közösséget alakítunk ki az önkéntesek között. Így elérhető, hogy fiatalként majd felnőttként valaki éveken keresztül támogasson munkájával egy ügyet, aktív egyesületi tag legyen vagy önkéntesként vállaljon több hónapos hazai vagy külföldi szolgálatot. Ehhez szükség van egy olyan szervezeti háttérre, amely képes a fiatalok felkészítésére, a rendszeres motiválásukra, az inspiráló koordinálásukra és a lelki folyamataik feldolgozásához mentori segítséget nyújt.
Jól felkészült és elegendő IKSZ fogadószervezet nélkül az önkéntességre nyitott fiatalok nem vagy nehezen tudnak kibontakozni. Éppen ezért szükséges a fogadó szervezetek megerősítése, elsőként a koordinációhoz szükséges módszertani eszközök tudatos és konzekvens megismertetésével, majd azok gyakorlati alkalmazásával. Ebben a Talentum Önkéntes Központ komolyabb szerepet tud vállalni.

2. IKSZ pedagógiai feldolgozásának erősítése és tudatosítása	• IKSZ során lehetséges pedagógiai feldolgozási óraszámok kihasználása • Módszertani előrelépés az IKSZ-es fiatalok iskolai koordinálásáért • Iskolák koordinátor tanárai számára találkozási és tapasztalatcsere lehetőségek biztosítása • Önkéntes Központ bevonása a fiatalok IKSZ és önkéntesség közötti átmenetének erősítésébe

Az utóbbi évek megmutatták, hogy az iskolák egy része nagyon lelkiismeretesen és becsülettel segíti a fiatalok közösségi szolgálatának teljesítését, a fiatalok felkészítését a szolgálatra és esetenként a sikerek bemutatását az iskolai színtereken. Ugyanakkor az iskolák egy másik része csak le akarja tudni a feladatot, nem fordít gondot a fiatalok tényleges tanulására a folyamatban. A Talentum Önkéntes Központ rendszeres tájékoztató fórumain még inkább hangsúlyozni szükséges azt, hogy a közösségi szolgálat az informális tanulás színtere, ezért a pedagógiai feldolgozás is nagyon fontos része a folyamatnak.
Az EMMI rendelet lehetőséget ad arra, hogy az 50 órából 5 óra felkészítő pedagógiai foglalkozás legyen, 5 óra pedig feldolgozó pedagógiai foglalkozás. Ezt az iskoláknak a jövőben sokkal tudatosabban kell kihasználniuk. A Talentum Önkéntes Központnak kidolgozott foglalkozási menetrendje van a felkészítésre, illetve számos eszközzel (pl. társasjátékkal, szórólappal, jógyakorlatokkal) tudja segíteni az átmenetet, a pedagógiai feldolgozást a közösségi szolgálat végén. Törekedni kell a szolgálat végén arra, hogy a pedagógiai feldolgozás után legyen lehetősége a fiataloknak arra, hogy azonnal tudjanak önkénteskedni, ha kedvük támad. Ehhez arra van szükség, hogy a civil szervezetek és az iskolák között szorosabb együttműködés épüljön ki. Emellett a Talentum Önkéntes Központ már kidolgozott erre egy módszert, mert felkértek rá bennünket több esetben. Az iskola gyakran nem tudja ezt időben, kapacitásban vállalni, így az iskoláknak nagy segítség, ha egy külső, felkért szakmai szervezet viszi ezt be a diákoknak és vezeti a fiatalokat a felismerésben és a jövőbeni lehetőségek felé.
Az iskolákban kinevezett IKSZ koordinátor tanárok felkészítése, tapasztalatainak cseréje is fontos feladat a jövőben, hogy egyre többen felismerjék ennek az eszköznek a jelentőségét a fiatalok attitűdjének formálásában, a felelősségvállalásuk erősítésében az az autonóm viselkedésük kialakításában. Ezekhez azon soft skillek fejlesztésén keresztül tudunk eljutni, amelyekkel a fiatalok találkoznak a közösségi szolgálatuk alatt. Sok esetben maguk a koordinátor tanárok sem tudnak sokat a civil szektorról, így érthető, hogy nem mindig tudnak segíteni a diákoknak, ezért jó ha egy szakmai

szervezet (pl. Talentum Önkéntes Központ) segít a tanárokat is képbe hozni, az IKSZ lényegét megérteni és módszereket adni.
Fontos lenne a szülők tájékoztatása is, akik tudnák az érintett gyermeküket orientálni, támogatni az IKSZ elvégzésében. Erre megoldás lehet a jövőben, hogy elindulnak a szülő tájékoztatási alkalmak, akár egy-egy szülői értekezlet keretében.

3. Közösségi szolgálat körülményeinek javítása	• Fogadószervezeteknél befogadó légkör megteremtése a közösségi szolgálatos fiatalok fogadásához • Közösségi szolgálatos diákokat koordináló személyek kijelölése, felkészítése • Korrekt hozzáállás a szolgálat igazolásában • Élményszerű, értelmes feladatok összeállítása az IKSZ-es diákok számára, feldolgozás biztosítása, fiatalok motivációinak kiteljesedési lehetősége

A civil szervezetek aktív tagjainak meg kell ismerni a fiatalok motivációit, nyitottá kell válnia az új formák alkalmazására, meg kell értenie a fiatalok igényeit és meg kell teremtenie a befogadó légkört, ahol az ifjúság a tudásának, igényeinek, elképzeléseinek megfelelő teret és lehetőséget kap a közösségi szolgálat teljesítésére. Erre egy szervezetnek tudatosan kell lépéseket tervezni, innovatív attitűdöt szükséges kialakítania, amelyhez sok esetben külső impulzusra, képzésre, tanácsadásra is szüksége lehet. Ebben a Talentum Önkéntes Központ tud segítséget nyújtani.
Jól felkészült fogadószervezetek nélkül a közösségi szolgálatra nyitott fiatalok nem vagy nehezen tudnak kibontakozni. Éppen ezért szükséges az önkéntesfogadó szervezetek megerősítése, elsőként a fiatalok koordinációjához szükséges módszertani eszközök tudatos és konzekvens megismertetésével, majd azok gyakorlati alkalmazásával.
A fiatalok eléréséhez a civil szervezetek sokat tudnak hozzátenni, a kommunikációjukat állandóan fejleszteni kell bevonva a legújabb információs technológiai fejleményeket, közösségi média új színtereit.
Ahhoz, hogy az érdeklődőket valós, élményszerű és értelmes tevékenységekbe be tudják vonni a szervezetek, megfelelő számú feladatra van szükség, amelyet a jelenleginél nagyobb fogadószervezeti létszámmal és az IKSZ működtetésére fordítható többletforrásokkal lehet elérni. A támogatások mellé javasolt az szervezeti lehetőségek átalakításával járó új feladatok megteremtése, amely kölcsönös hasznot jelent az IKSZ-es és későbbi önkéntes fiatalnak és a szervezetnek is. Ehhez előre mutató lenne egy koordinátor személy kijelölése, felkészítése, elkötelezése, hogy ebben ne plusz feladatot, hanem küldetést lásson.
Szomorú tény, hogy még mindig léteznek olyan fogadó szervezetek, akik a szolgálat teljesítése nélkül vagy kevesebb óra elvégzése helyett több szolgálati órát igazolnak a fiataloknak. Ez rendkívül káros mind társadalmi megítélés, mind a fiatalok esetén, akik már idejekorán hamis képet kapnak a világról, nem tanulnak meg valódi kötelezettséget vállalni. Kerülendő ezen viselkedés minden formája.
Mivel sok esetben elmaradt az iskolai pedagógiai feldolgozás, maguk a fogadó szervezetek is szervezhetnek ilyen alkalmat a fiatalok részére. Nagyon fontos tény, hogy az IKSZ és önkéntesség az informális tanulás egyik helye, ahol olyan soft és transzverzális készségek fejlődnek, amelyek a munkaerőpiacon hasznosak lehetnek más munkaterületeken is. A gyakorlatban elsajátított készségek, a megszerzett ismeretek és a viselkedésben beállt változások, az attitűd pozitív fejlődése, az autonóm munkára való képesség és a felelősségvállalás növekedése, mind erősíti az egyént. Ez a tudatosítás nagy élményt és a tanulási eredmények felszínre hozását jelenti mindkét fél részére. Az Európai Unió egyre nagyobb erőfeszítéseket tesz az informális tanulás során elsajátított eredmények elismerésére, amelyet tovább kell erősíteni a régió szintjén is.

Várt eredmények

A várt eredmények a helyi szinten és regionális szinten 2030-ra elérni kívánt állapotot, helyzetet jelentik az önkéntesség területén. Ebben minőségi és mennyiségi típusú eredményeket is számba vettünk, amelyek az évtized végén visszanézhetők és elemezhetők.

Stratégiai cél	Eredmények
Fiatalok elkötelezése a civil ügyek és az önkéntesség iránt	• Az önkéntesség fogalma elterjedtebbé válik és elismertebb lesz a fiatalság körében, az IKSZ után nagy többségük ténylegesen is vállal önkéntes tevékenységet a helyi környezetében. • A fiatalok megismerik a civil szektor jelentőségét és az adott civil szervezet küldetését. • Az iskolai közösségi szolgálat után a fiatalok önkéntesként is visszatérnek a szervezetekhez. • Az önkéntes lehetőségek elérése biztosított a fiatalok által használt csatornákon, alacsonyküszöbű akciókat is kínálnak a szervezetek. • A fiatal önkéntesek száma és aránya nagyobb lesz a szervezetekben. • Az IKSZ fogadó helyek száma több lesz a régióban.
IKSZ pedagógiai feldolgozásának erősítése és tudatosítása	• IKSZ során a pedagógiai felkészítés és feldolgozás gyakoribb lesz az iskolákban és a civil szervezeteknél. • Az IKSZ-es fiatalok iskolai koordinálásáért felelős személyek tudatosabban figyelnek a megfelkelő fogadóhelyek ajánlására, az informális tanulási eredményeinek tudatosítására. • Iskolák koordinátor tanárai számára találkozási és tapasztalatcsere lehetőségek állnak rendelkezésre évente minimum egy alkalommal. • Önkéntes Központot több esetben hívják arra, hogy a pedagógiai feldolgozással biztosítsa a fiatalok körében az IKSZ és önkéntesség közötti átmenetének erősítését. • Szülők tájékoztató alkalmai elindulnak az iskolákban.
Közösségi szolgálat körülményeinek javítása	• A fiatal önkénteseket koordinátorok kísérik a fogadószervezetnél, hatékony és inkluzív munkaszervezés jellemzi a civil szervezeteket. • Az IKSZ fogadó szervezetek száma több lesz a régóban. • Az IKSZ fogadó szervezetek felkészültsége erős, szakmailag hatékony, biztonságos környezetet teremt a diákoknak, külön figyelnek az értelmes, élményszerű és érdekes tevékenységek kínálatára. • Nagyobb arányban és több szektorból vonódnak be helyi források az IKSZ kivitelezésébe. • Az IKSZ során megszerzett tapasztalatok, tanulási eredmények tudatosítása megtörténik, csak elvégzett szolgálati órák kerülnek igazolásra.

Megvalósításhoz szükséges lépések

Ahhoz, hogy a tervezett eredményeket elérjük a kijelölt célok mentén haladjunk, szükséges azon lépéseknek a tervezése, amelyek megmutatják a helyi szinten szükséges tennivalókat és azokat az intézkedéseket és feladatokat, amelyeket közösen, vármegyei vagy regionális szinten lenne hatékonyabb megvalósítani.

Stratégiai cél	Intézkedések az eredmények elérésére
Fiatalok elkötelezése a civil ügyek és az önkéntesség iránt	• Iskolákban tájékoztatók tartása az önkéntességről interaktív formában, az iskolai közösségi szolgálat folytatásaként önkéntes tevékenységek bemutatása • Fiatalokhoz koordinátor és szükség esetén mentor szervezése • Fiatalok bevonása a szervezet küldetéséhez kapcsolódó valós, értelmes, kihívásokat jelentő feladatokba • Folyamatos ismertetés az önkéntes lehetőségekről a modern eszközök (pl. közösségi média, mesterséges intelligencia) felhasználásával • Ifjúsági szervezetek létrejöttének támogatása, önkéntes tevékenységükhöz fejlesztés, tudásanyag biztosítása • Nonprofit szervezetek biztatása IKSZ-es fiatalok fogadására, alacsonyküszöbű akciókra a kínálatukban.
IKSZ pedagógiai feldolgozásának erősítése és tudatosítása	• Az IKSZ-es fiatalok iskolai koordinálásáért felelős részére online információk, tájékoztatási alkalmak • IKSZ során a pedagógiai felkészítés és feldolgozás módszereinek áttekintése, új módszerek kidolgozása az iskolákban és a civil szervezeteknél. • Iskolák koordinátor tanárai számára találkozási és tapasztalatcsere alkalmak szervezése • Önkéntes Központot szakembereinek biztosítása: iskolai igényre a pedagógiai feldolgozás biztosítás • Szülők tájékoztató alkalmai kidolgozása, bevezetése
Közösségi szolgálat körülményeinek javítása	• Szervezeti szinten a közösségi szolgálatosok koordinációja, illetve elismerése: pl. IKSZ-esek szóló köszönetnyilvánítások rendszerének kidolgozása • Közösségi szolgálatos diákok részére tényleges ledolgozott óraszámok igazolása, a tanulási eredményeiket tanúsító dokumentumok kiadása • A szervezeteknél önkéntes koordinátorok és szükség esetén mentorok nevesítése, szakmai fejlesztése • Jógyakorlatok cseréje, megosztása az önkéntesség és a közösségi szolgálat terén • Az IKSZ fogadó szervezetek felkészültségéhez humán kapacitás és források rendelése • Értelmes, élményszerű és érdekes tevékenységek IKSZ lehetőségek listázása szervezetenként

Summary in English

The action plan entitled "From Community Service Learning to Volunteering" aims to strengthen the social participation of young people in the Southern Great Plain region, building on the successful elements of school community service and the experience of the civil sector. The document is based on national and European trends, the BEV 2030 thematic framework, and the results of recent surveys and local consultations. It clearly indicates that young people have a fundamentally positive attitude towards service learning and that many report significant personal development. The program is capable of laying the foundations for future volunteering, but more conscious support, more attractive opportunities, and a more stable organizational background are needed for genuine commitment.

The starting point is influenced by several factors:
– institutional inequalities in pedagogical processing,
– social influences on young people, which often result in uncertain or passive attitudes,
– the limited capacities of civil society organizations,
– shortcomings in communication and publicity, which make it difficult for many young people to find steps that lead to volunteering.

The strategic directions are organized around three pillars:

1. Engaging young people in civic affairs and volunteering

The goal is to build on the positive experiences of community service so that as many people as possible return to the host organizations as volunteers. This requires organizing low-threshold activities, providing enjoyable tasks that yield results in the short term, and presenting the mission and activities of the civil sector. The document emphasizes the importance of identity-forming and community-building processes, as well as the development of a well-functioning volunteer recruitment system.

2. Strengthening and raising awareness of the pedagogical processing of service learning

The key to the program's success is the experience of learning and solidarity. Without the conscious application of preparatory and processing activities, it is more difficult for students to understand the social value of community service and the directions of their own development. The action plan emphasizes professional support for school coordinators, methodological developments, the involvement of parents, and the establishment of structured cooperation with civil society organizations.

3. Improving the conditions for community service

Creating a welcoming atmosphere in host organizations, appointing and training coordinators, and providing experiential activities are essential conditions. Great emphasis must be placed on ethical practices, verifying actual work hours, modernization of communication, and conscious development of young people's competencies. Strengthening the capacities of civil society organizations in terms of both quality and quantity will be a key task in the coming years.

The document also summarizes the results to be achieved by 2030: it forecasts an increase in the number of young volunteers, an expanding network of host organizations, strengthened pedagogical processing, more cohesive school-civil society cooperation, and a sustainable, high-quality volunteer system. The proposed measures can be implemented at both local and regional level, contributing to

greater social cohesion in the region and supporting young people in becoming active citizens. Building on the experience of the Talentum Volunteer Center, it offers methods and solutions for understanding the path between community service and volunteering and for strengthening the transition.

In the action plan, we envisioned a future
• where community service students and volunteers are valued and recognized,
• where schools professionally support the deepening of community service learning outcomes through educational activities,
• where host organizations are prepared and consciously engage with students, introducing them to the civil sector and opening pathways toward volunteer opportunities.
• where civil society organizations provide a welcoming environment and coordinators for community service students, encouraging young people to continue their activities and commit to volunteering.